

VA-policy för Skara kommun

Innehåll

Inledning	3
VA-planeringsprocessen	4
Strategiska ställningstaganden	5
Övergripande ställningstaganden.....	5
VA inom kommunalt verksamhetsområde.....	6
Dricksvatten	6
Avloppsförsörjning	6
Dagvatten	6
VA utanför kommunalt verksamhetsområde.....	7
Dricksvatten	7
Avloppsförsörjning	7
Dagvatten	7
Ansvar och roller.....	8
Ordlista	10

Inledning

Skara kommun arbetar med VA-planering i enlighet med den vägledning för kommunal VA-planering som tagits fram av Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten¹.

Denna VA-policy är ett styrdokument som fastställer strategiska vägval, riktlinjer för hantering av olika frågor och prioriteringsgrunder.

En workshop har hållits med kommunstyrelsen och arbetsgruppen, där viktiga frågor till policyn identifierades. VA-policyn har tagits fram av en arbetsgrupp med tjänstemän från miljöenheten, Skara Energi och kommunens miljöstrateg. Konsulterna Ebba af Petersens, WRS Uppsala AB och Mats Johansson, Ecoloop har deltagit i arbetet.

VA-policyn ligger till grund för den fortsatta VA-planeringen i kommunen. Den kommer att ses över en gång under varje mandatperiod tillsammans med den VA-plan som tas fram, och revideras i samband med översiktsplanen.

Miljöenhetens chef samordnar VA-planeringen i kommunen och ansvarar för att VA-policyn regelbundet diskuteras och vid behov uppdateras. Detta sker i en förvaltningsövergripande VA-grupp med representanter från Skara Energi AB, Avfallshantering Östra Skaraborg, miljöenheten samt förvaltningen för service och teknik.

Kommunfullmäktige beslutar om VA-policyn och är ytterst ansvarig för kommunens VA-planering.

¹ Vägledning för kommunal VA-planering för hållbar VA-försörjning och god vattenstatus. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2014:1.

VA-planeringsprocessen

VA-planeringen i Skara följer följande steg²:

Steg 1 – Att starta VA-planeringen

En förvaltningsövergripande arbetsgrupp skapas. Gruppen ges ett tydligt politiskt uppdrag att arbeta med VA-planering.

Steg 2 – VA-översikt

I VA-översikten beskrivs omvärldsfaktorer, nuläge, förutsättningar och strategiska frågor inom och utanför det nuvarande verksamhetsområdet. VA-översikten är ett underlag för den fortsatta VA-planeringen och kan också fungera som ett underlag till översiktsplanen. Skara har i sin VA-planering tagit fram översiktlig beskrivning av vattenförekomster, dricksvattenförsörjning och avloppshantering. Denna kommer att återfinnas som en bilaga i den kommande VA-planen.

Steg 3. VA-policy (detta dokument)

I en VA-policy fastställs strategiska vägval, riktlinjer för hantering av olika frågor och prioriteringsgrunder. VA-policyn antas av kommunfullmäktige.

Steg 4. VA-plan

Nästa steg är att ta fram en VA-plan. I detta steg utarbetas den kommunala VA-planen utifrån VA-översikten och VA-policyn.

Steg 5. Genomförande och uppföljning

I detta steg implementeras VA-planen genom att åtgärderna förs in i kommunens löpande budgetprocess.

² Enligt Vägledning för kommunal VA-planering för hållbar VA-försörjning och god vattenstatus. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2014:1.

Strategiska ställningstaganden

Övergripande ställningstaganden

- Skara kommun ska bedriva långsiktig och förvaltningsövergripande VA-planering inom och utanför det kommunala verksamhetsområdet. Hanteringen av VA-relaterade frågor ska samordnas inom kommunen för att underlätta hållbart byggande och utveckling.
- Skara kommuns VA-planering ska syfta till att identifiera och besluta om kostnadseffektiva åtgärder för att leverera och säkra hållbara vattentjänster och samtidigt uppfylla krav utifrån lagstiftning och miljömål.
- Samverkan med andra kommuner i VA-frågor ska fortsätta och utvecklas för att möjliggöra goda och prisvärda VA-tjänster.
- Skara kommun ska verka för ökad medvetenhet hos invånarna i frågor som rör vatten och avloppsförsörjning. Detta gäller både vilken roll VA-systemen har i invånarnas vardag, men också hur viktiga de är för att minska utsläpp och tillvarata naturresurser på ett hållbart sätt.
- Skara kommun ska i samverkan med berörda aktörer undersöka tillförlitliga metoder för att kunna återföra de växtnäringssämnen som finns i avloppsfraktioner/avloppsvatten till produktiv mark.
- Skara kommuns bebyggelseplanering ska säkerställa en klimatanpassad och långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning samt spill- och dagvattenhantering.

VA inom kommunalt verksamhetsområde

Dricksvatten

- Den kommunala dricksvattenförsörjningen ska säkras långsiktigt. Reservvatten ska finnas.
- Skara kommun ska underhålla och förnya befintliga dricksvattenledningar i den takt som krävs för att säkerställa deras funktion och driftsäkerhet.
- Kommunen ska ha en krisberedskap för att på kort tid kunna lösa vattenförsörjningen vid en akut störning.

Avloppsförsörjning

- Skara kommun ska underhålla och förnya befintliga avloppsledningar i den takt som krävs för att säkerställa deras funktion och driftsäkerhet.
- Skara kommun ska långsiktigt säkerställa driften av kommunal avloppsrening genom kontinuerlig utveckling av avloppsreningsverken.
- Skara kommun ska arbeta med ett aktivt uppströmsarbete för att förbättra slamkvaliteten och minska utsläpp av oönskade ämnen till vatten.

Dagvatten

- Skara kommun ska planera för och utforma dagvattenanläggningar så att störningar på recipienter, spillvattenledningsnät och reningsanläggningar minimeras. Detta inbegriper även höga vattenflöden till följd av förändrat klimat.
- Skara kommun ska arbeta för att minska föroreningar till dagvatten, samt att vattenflödena fördröjs och renas lokalt på kvartersmark och allmän mark så långt det är möjligt innan det går vidare till samlad avledning från platsen.
- Dagvatten ska renas så långt som möjligt innan utsläpp till vattendrag sker.

VA utanför kommunalt verksamhetsområde

Dricksvatten

- Skara kommun ska verka för en hållbar användning av enskilda dricksvattenvattentäkter med god kvalitet och kvantitet genom information och rådgivning till fastighetsägare vid behov.
- Skara kommun ska ha god planeringsberedskap vad gäller möjliga störningar på dricksvattenförsörjningen.

Avloppsförsörjning

- Skara kommun ska verka för väl fungerande enskilda avloppsanläggningar avseende smittskydd, hög avskiljning av näringsämnen och möjlighet till kretslopp. Tekniken ska vara beprövad och hållbar.
- Skara kommun ser positivt på bildandet av gemensamhetsanläggningar för vatten och avlopp i områden med bristfällig VA-försörjning.
- Skara kommun ska i sin VA-planering ta fram prioriteringsgrunder, utifrån behov och möjligheter, som ligger till grund för om områden ska anslutas till allmän VA-försörjning eller inte.
- Skara kommun ska ha god kunskap om status i grund- och ytvatten som ett underlag för att kunna bedöma vilken skyddsnivå som är relevant på olika platser i kommunen.
- Skara kommun ska kunna informera generellt om teknik, ekonomi och skötsel avseende enskilda VA-lösningar.

Dagvatten

- Skara kommun ska verka för att dagvattenflöden från hårdgjorda ytor utanför kommunalt verksamhetsområde, så långt som möjligt fördröjs och renas lokalt innan det leds vidare till recipient.

Ansvar och roller

Kommunfullmäktige

Beslutar om översiktsplan (ÖP).

Beslutar om fastställande och ändring av kommunala verksamhetsområden för VA utifrån Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) och i andra principiellt viktiga frågor gällande VA.

Är huvudman för den allmänna VA-anläggningen.

Är ytterst ansvariga för kommunens VA-planering.

Kommunen kan, parallellt med sitt huvudmannaskap för vattentjänster, också i egenskap av fastighetsägare vara verksamhetsutövare för VA.

Kommunstyrelsen

Fysisk planering (t ex detaljplaner) som följer av översiktsplanen genomförs av planenheten på uppdrag av kommunledningskontoret.

Kommunen (planenheten) ansvarar för att tillse att miljö kvalitetsnormerna följs, t.ex. skydd av yt- och grundvatten samt skydd mot översvämningar inom och utanför planområden. Detta gäller även vid planering av dagvatten.

På kommunledningskontoret arbetar kommunens miljöstrateg som leder och samordnar kommunens strategiska miljöarbete.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden är tillsynsmyndighet för vatten- och avloppsfrågor inklusive dagvatten enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen.

Miljöenheten samordnar VA-planeringen i kommunen. Miljöchefen är sammankallande för den förvaltningsövergripande grupp som ansvarar för att VA-policy och VA-planer regelbundet diskuteras och vid behov uppdateras.

Nämnden för service och teknik

Service och teknik ansvarar bl. a för vägar, gång- och cykelbanor, park- och naturskötsel, vinterväghållning samt kommunens fastigheter. Nämnden är gemensam med Götene, och Skara är värdkommun.

Skara Energi

De allmänna dricksvatten- och avloppsanläggningarna som försörjer fastigheter som ligger inom det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp ägs av Skara Energi.

Skara Energi är ett kommunalt bolag som ägs av Skara kommun. Skara Energi ansvarar för infrastruktur för el, vatten, avlopp, fjärrvärme och bredband inom Skara kommun.

Skarborgsvatten

Det kommunala dricksvattnet i Skara kommun levereras av Skarborgsvatten, ett kommunalförbund som ägs gemensamt av Skövde, Falköping och Skara kommuner.

Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS

Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS, ansvarar för hämtning av avloppsfraktioner från enskilda avlopp i Skara.

AÖS är ett kommunalförbund med ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallets omhändertagande. Sju kommuner ingår i AÖS, och Skara har varit medlem sedan 2014.

Ordlista

Allmän VA-anläggning	En VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt Lagen om allmänna Vattentjänster.
Dagvatten	Regn- och smältvatten från exploaterade områden som avrinner på ytan och når recipient eller reningsverk via hårdgjorda ytor, genomsläpplig mark, diken och/eller VA-anläggning. (I exploaterade områden ingår inte åkermark och skogsmark.)
Enskild VA-anläggning	En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.
Gemensamhetsanläggning	Enskild VA-anläggning som inrättats för två eller flera fastigheter gemensamt med stöd av anläggningslagen.
Hushållsavfall	Hushållsavfall är avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. I hushållsavfall ingår latrin, slam och andra avloppsfraktioner.
Huvudman	Den som äger en allmän VA-anläggning.
Miljökvalitetsnormer	Förkortas ofta MKN. Bestämmelser om kraven på kvaliteten i vattnet, och är styrande för myndigheter och kommuner. De grundläggande kraven är att uppnå god ekologisk och kemisk status och att statusen inte får försämrats.
Spillvatten	Förorenat vatten från hushåll, industrier och andra verksamheter.
Uppströmsarbete	Förebyggande arbete för att minska mängden miljöstörande ämnen som hamnar i avloppsvattnet.
VA	Vatten och avlopp.
Verksamhetsområde	Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.